

ským jazykem do výuky nemají přílišné obtíže. Učitelé často používají i názorné pomůcky či přizpůsobené materiály pro usnadnění porozumění. Zhruba polovina navštívených škol pracovala s diferencovanými cíli a využívala plánování pomocí individuálního vzdělávacího plánu nebo vyrovnávacího plánu (případně portfolií apod.), menší podíl z nich však vyhodnocoval úspěšnost jejich naplňování a aktivně využíval plány při přípravě na výuku. V některých případech proto plány měly spíše formální charakter. Zapojování žáků do výuky prostřednictvím aktivizačních metod bylo zaznamenáno v 62,5 % navštívených škol a v necelých třech čtvrtinách byly pro zapojení žáků využívány vhodné metody a didaktické postupy. Klimatem třídy, kterou navštěvuje žák s odlišným mateřským jazykem, se pedagogové zabývali přibližně ve dvou třetinách škol.

2.2.3 Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce se zákonnými zástupci je důležitou součástí úspěšné adaptace žáků s odlišným mateřským jazykem. Klíčové je zde porozumění, ať už jde o dokumenty, či o osobní setkání, kde se zákonní zástupci dozvídají o svých právech a povinnostech i právech a povinnostech svých dětí, informace o prospěchu a chování svých dětí a možnosti zapojení do školních a mimoškolních aktivit.

Při inspekční činnosti bylo zjišťováno, zda škola využívá pro rodiče důležité materiály přeložené do jejich mateřského jazyka, eventuálně do nějakého světového jazyka, který je pro ně srozumitelný, zda v případě potřeby využívá služeb komunitních tlumočnicků, a to zejména při důležitých setkáních, nebo zda pravidelně informuje zákonné zástupce žáka o prospěchu, chování, způsobu podpory a o celkovém zapojení žáka do chodu školy a do vzdělávacího procesu.

Tabulka 28

Škola využívá pro rodiče důležité materiály přeložené do jejich mateřského jazyka, eventuálně do pro ně srozumitelného světového jazyka

Oblasti	Podíl škol v %
Školní řád, povinnosti žáků a zákonných zástupců předává škola ve srozumitelné podobě (elektronicky, přeložené, zajištěné tlumočení)	39,6
V odůvodněných případech (například při neplnění povinností) ověřuje škola porozumění	45,8
Pozvánky a informace o důležitých akcích školy (třídní schůzky, škola v přírodě, výlet atd.) předává ve srozumitelné podobě	68,8

Pouze necelých 40 % škol předávalo základní a důležité informace (školní řád, povinnosti žáků a zákonných zástupců) v rodičům srozumitelné podobě (přeložené). Porozumění těmto dokumentům ověřilo v odůvodněných případech 45,8 % škol. Nejčastěji školy zákonným zástupcům předávaly ve srozumitelné podobě pozvánky a informace o důležitých školních akcích, jako jsou např. třídní schůzky, školní výlety, škola v přírodě apod. (necelých 70 %).

Při komunikaci se zákonnými zástupci je velmi důležité využívat služby profesionálů, u nichž mají škola i zákonní zástupci jistotu, že informace jsou předávány nezkresleně a dostatečně srozumitelně. Využití služeb komunitního tlumočnicka však není příliš časté. Komunikace tak ve školách často probíhá bez účasti tlumočnicků, nebo jsou v roli tlumočnicků žáci, kterým tato role nepřísluší. Při důležitých setkáních (např. přijetí do školy, třídní schůzky, jednání vztahující se k prospěchu či chování žáka) pouze 45,8 % škol zjišťovalo, zda budou zákonní zástupci využívat tlumočnicka. V 35,4 % zajišťovala tlumočnicka v případě, kdy zákonní zástupci tlumočnicka nevyužívají, sama škola. Někteří vedoucí pracovníci škol však uváděli, že jsou v případě potřeby připraveni tlumočnický zajistit.

Většina škol vzdělávajících žáky s odlišným mateřským jazykem informuje zákonné zástupce o prospěchu, chování, způsobu podpory a celkovém zapojení žáka. Tři čtvrtiny škol